

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	29 พ.ย. 2554	21	7421	5

ร้อยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๓

พิพิธภัณฑ์การค้าโบราณ ที่ย่าน "วัดเกต"

ชม

ชนท่าวัดเกต เป็นชุมชนโบราณตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำ
ปิงด้านตะวันออก จากเอกสารของวัดเกตการามระบุว่า
วัดนี้สร้างขึ้นราว พ.ศ.1971 รัชสมัยพญาสามฝั่งแกน
(พ.ศ.1945-1984) กษัตริย์ล้านนาแห่งราชวงศ์มังราย ลำดับที่ 8
จนถึงวันนี้วัดเกตการาม จึงมีอายุกว่า 580 ปีพอดี

ในยุคสมัยรุ่งเรืองของการค้าขายทางเรือระหว่างเชียงใหม่
กับหัวเมืองทางใต้จนถึงกรุงเทพฯ (พ.ศ.2317-2464) ท่าหน้าวัดเกต
จึงถือเป็นย่านเศรษฐกิจของการขนส่งทางน้ำที่สำคัญของเมืองเชียงใหม่
ยุคนี้เองที่เริ่มมีคนต่างถิ่นต่างเชื้อชาติและ
ศาสนาเข้ามาตั้งถิ่นฐานในย่านวัดเกต ซึ่ง
ได้แก่กลุ่มพ่อค้าชาวจีน ชาวมุสลิมที่เข้า
มาเผยแพร่ศาสนา ชาวอังกฤษเข้ามาตั้ง
สำนักงานท่าไม้ในภาคเหนือ ชาวมุสลิมจาก
ปากีสถาน อินเดียและชาวซิกข์จากแคว้น

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 9 พ.ย. 2554	21	7421	5

ปัญจาบในอินเดีย ด้วยเหตุนี้ทำให้ชุมชนวัดเกตมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเห็นได้จากการที่มีศาสนสถานถึง 4 ศาสนาอยู่ในบริเวณใกล้เคียงคือ วัดเกตการามของชาวพุทธ คริสต์จักรที่ 1 ของชาวคริสต์ มัสยิดอัสตักวาของชาวมุสลิมและวัดซิกข์

ช่วงปี พ.ศ.2464 เมื่อรัฐบาลได้มีการสร้างทางรถไฟจากเด่นชัยมาถึงเชียงใหม่และได้เข้ามามีบทบาทด้านการค้าและการขนส่งแทนการขนส่งทางน้ำ การค้าขายทางเรือจึงลดความสำคัญลงและหายไป ยุคของท่าน้ำวัดเกต อดีตศูนย์กลางเศรษฐกิจของเชียงใหม่จึงยุติลง ชุมชนวัดเกตกลายเป็นเพียงย่านที่อยู่อาศัยของลูกหลานบรรพบุรุษที่มาตั้งถิ่นฐานค้าขายในยุคแรกๆ

จากความสำคัญของอดีตชุมชนการค้าทางเรือในยุครุ่งเรืองของเชียงใหม่ ทำให้สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและชาวบ้านชุมชน

วัดเกต จัดงานเสวนา “ช่วยกันคิดช่วยกันพัฒนาวัดเกต” เมื่อปี พ.ศ.2542 อันนับเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ชาวบ้านวัดเกตตื่นตัวและตระหนักในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม เกิดความรู้สึกหวงแหนมีความกระตือรือร้นในการอนุรักษ์และพัฒนาวัดเกตร่วมกัน ขณะเดียวกันกรรมการสถาปนิกล้านนา สมาคมสถาปนิกสยาม

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	9 พ.ย. 2554	21	7421	5

ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้เข้ามาช่วยในการวางแผนการใช้พื้นที่วัด ทำชุมชนวัดเกิดให้เป็นย่านที่อยู่เย็นเป็นสุข สามารถรักษาของเก่าไว้เพื่อบอกเล่าตำนานความเป็นมาของชุมชนนี้แต่จนหลัง พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดเกตการาม จึงถือกำเนิดขึ้นจากความสำคัญดังกล่าว

นายจรินทร์ เบน ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดเกต กล่าวว่า เริ่มต้นจัดตั้งพิพิธภัณฑ์วัดเกตเมื่อประมาณ 7 ปีที่แล้ว โดยเริ่มจากการที่ชาวบ้านได้ช่วยกันซ่อมแซมกุฏิเก่า หรือโสมตุ้เจ้าหลวง เป็นอาคารตึกทรงจีนอายุกว่าร้อยปีซึ่งเป็นกุฏิของพระครูชัยศีลวิมล อดีต

เจ้าอาวาสวัดเกตการาม หลังจากทีบูรณะแล้วชาวบ้านได้นำเอาหน้าบัน หน้าทับของวิหารหลังเก่ามาเก็บรักษาไว้ จนกระทั่งชาวบ้านเห็นความสำคัญก็เริ่มนำข้าวของเครื่องใช้โบราณ เช่น ถ้วยเก่า ผ้าเก่า เงินโบราณ รวมถึงเครื่องจักสานล้านนาที่หายากนำมามอบให้วัด เมื่อเห็นว่ามีของเก่าอยู่มากทางวัดจึงได้จัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดเกตขึ้น โดยเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 15 เมษายน

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 9 พ.ย. 2554	21	7421	5

2543

ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดเกต นับว่าเป็นอีกพิพิธภัณฑ์หนึ่งที่มีสิ่งของโบราณหายากจัดแสดงไว้มากมาย ได้แก่ พระพุทธรูปแบบล้านนาและพม่า เครื่องถ้วยชามโบราณกว่า 1,000 ชิ้น และสิ่งของที่นับหาได้ยากยิ่งที่สุดในยุคนี้ก็คือธงช้างเผือก ซึ่งใช้ประดับบ้านเรือนเพื่อต้อนรับพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ในวโรกาสที่เสด็จประพาสหัวเมืองล้านนาและตากบตรสมัยรัชกาลที่ 5 นอกจากนั้นยังจัดแสดงผ้าโบราณของพระราชชายาเจ้าดารารัศมีและนิทรรศการภาพเก่าเมืองเชียงใหม่ในอดีต โดยของเล่ากว่าครึ่งในพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดเกตได้รับมอบจากนายอนันต์ ฤทธิเดช เจ้าของเฮือนรัตนา

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	- 9 พ.ย. 2554	21	7421	5

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดเกต จิงนับเป็นตัวอย่างของ
พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านที่อยู่ชุมชนเปรียบดังเพชรเม็ดงามที่สอง
ประกายร่องรอยทางประวัติศาสตร์ของอดีตเชียงใหม่ในรูปแบบวิถี
ชีวิตที่สงบเรียบง่าย ดังนั้นเมื่อมีโอกาสลองแวะเข้ามาสัมผัสวิถีชีวิต
ของชาวบ้านชุมชนวัดเกต ก่อนเข้าไปชมซาบเรื่องราวอดีตชุมชน
ทางการค้าทางเรือของเชียงใหม่

วัดเกตในวันนี้จึงมีทั้งของเก่าและของใหม่ มีทั้งย่านที่อยู่
อาศัยและย่านท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ในแบบ
เฉพาะของวัดเกต ซึ่งรอคอยที่จะบอกเล่าเรื่องราวให้กับผู้มาเยือน

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th